

සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව - 2015

2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ ("බැංකුව") මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව නිකුත් කරනු ලැබේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ ("අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය") වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව්කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් බැංකුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම ද විගණනයට ඇතුළත් වේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්ව විගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 01 - “මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම ” හි 15 වන වගන්තියට අනුව, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධාරණ ඉදිරිපත් කිරීම තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය විටක අතිරේක හෙළිදරව් කිරීම් ඉදිරිපත් කිරීම් අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වුවද, බැංකුව සතුව ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නොමැති වීම හේතුවෙන් කිසිදු හෙළිදරව් කිරීමකින් තොරව පිළිවෙලින් 2015 හා 2014 වර්ෂයන් සඳහා ඉදිරිපත් කළ හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනයේ රු. 68,537 ක් හා රු. 27,745,091 ක වටිනාකමැති නොසැසඳූ වෙනස්කම් පෙර වර්ෂවල ගැලපීම් යටතේ ඇතුළත් කර තිබුණි.

- (ආ) බැංකුව විසින් වාර්තා කරන කාලවිච්ඡේදය අවසානයේදී ඇති මූල්‍ය උපකරණ මගින් අස්තීත්වයට මුහුණදීමට පවතින ණය අවදානම, වෙළඳපළ අවදානම, ද්‍රවශීල අවදානම වැනි අවදානම්වල තරම හා ස්වභාවය සහ ඒවා කළමනාකරණය කරනුයේ කෙසේද යන්න ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති 07 - “මූල්‍ය උපකරණ හෙළිදරව් කිරීම්” ප්‍රකාරව, හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 40 - “ආයෝජන වත්කම්” ප්‍රකාරව, පිළිගත් හා අදාල වෘත්තීය සුදුසුකම් දරන ස්වාධීන සහ තක්සේරු කිරීමට ලක් වන ආයෝජන වත්කම්වල වර්ගය සහ ස්ථානය පිළිබඳ මෑතකාලීන පළපුරුද්දක් ඇති තක්සේරුකරුවකුගේ තක්සේරුවක් මත ආයෝජන වත්කම් වල සාධාරණ වටිනාකම පදනම් වූ බව බැංකුව හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.
- (ඈ) බැංකු සැසඳුම්, ලෙජරය සමඟ ගැලපීමක් නොතිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනවලට ගත් වටිනාකම් සහ ලෙජරය අතර රු.30,916,133 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) පොදු ලෙජරය සහ වෙනත් ණය පහසුකම් වලට අදාලව සපයන ලද ණය ලේඛනය අතර නොසැසඳූ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය වූ අතර, එහිදී ණය ශේෂ 06 ක් රු. 4,606,059 කින් වැඩියෙන්ද, ණය ශේෂ 03 ක් රු. 1,462,929 කින් අඩුවෙන්ද ලෙජරයේ දැක්වුණි.
- (ඊ) කල්බදු හා කුලී සින්තක්කරවලට අදාලව සපයන ලද ණය ලේඛන හා ලෙජරය අතර රු.6,225,150 ක නොසැසඳූ වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ප්‍රධාන කාර්යාල ජංගම ගිණුම් සහ අන්තර් ශාඛා ජංගම ගිණුම් අතර රු.10,454,038 ක නොසැසඳූ ශුද්ධ වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු ණය ශේෂය (ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවට අදාල ශුක්ෂම මූල්‍ය ණය) භාණ්ඩාගාරය විසින් සනාථ කරන ලද ශේෂයන් සමඟ රු. 2,611,023 කින් වෙනස් වූ අතර, එම වෙනස සාධාරණ හේතුවක් රහිතව හිමිකමට (Equity) මාරු කර තිබුණි.
- (එ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණනයේදී ප්‍රමාණවත් හා අදාල සාක්ෂි නොසැපයීම හේතුවෙන් ලෙජරයේ ඇති රු. 99,428 472 ක වටිනාකමැති සෘණ ණය ශේෂයන් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි විය.
- (ඒ) වෙනත් ගෙවිය යුතු රු. 2,784,406 ක ශේෂයේ නිවැරදි බව, පැවැත්ම, සම්පූර්ණ බව හා අගය කිරීම තහවුරු කර ගැනීමට ලේඛනගත සාක්ෂි ලබා ගත නොහැකි වීණි.
- (ඔ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද 2014 දෙසැම්බර් 23 දිනැති අංක 02/17/402/0073/002 දරන චක්‍රලේඛය අනුව, 2016 ජනවාරි 01 සිට සියලුම බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය රු. බිලියන 05 දක්වා වර්ධනය කිරීම අවශ්‍ය වුවද, එම දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව බැංකුවේ මුළු ප්‍රාග්ධනය රු. 4,343,236,531 ක් පමණක් පැවතුණි.
- (ඕ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සපයන ලද ඉතිරි කිරීම් හා ස්ථාවර තැන්පතු ලේඛන සහ පොදු ලෙජරය අතර රු. 625,761 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ක) ශුක්ෂම මූල්‍ය ණය පහසුකම් වලට අදාලව පොදු ලෙජරය සහ සැපයූ ලේඛන අතර නොසැසඳූ රු.670,430 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1. තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම සඳහා වූ ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

2.1.1 වෙනත් තෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳ වාර්තා කිරීම

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 163(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව මා විසින් පහත සඳහන් කරුණු දක්වමි.

- (i) මතය සඳහා පදනම, විගණනයේ විෂයපථය සහ සීමාකිරීම් ඉහත දක්වා ඇති පරිදි වේ.
- (ii) විගණන මතය සඳහා පදනම ඉහත ඡේදයේ හෙළිදරව් කර ඇති කරුණු සම්බන්ධයෙන් හා මා හට පිළිගතහැකි යයි තීරණය කළ හැකි ගැලපිලිවලින් වන බලපෑම හැර,
 - විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු හා පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබාගන්නා ලද බවත් මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනීයන අන්දමට බැංකුව විසින් විධිමත් ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වා ඇති බවත්,
 - බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමාගම් පනතේ 151 වන වගන්තියේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වන බවත් මා දරන්නාවූ මතය වේ.

2.2 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම් පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට යොමුව

අනුකූල නොවීම

2006 අංක 13 දරන ආර්ථික සේවා ගාස්තු පනතේ 2(3) වගන්තිය.

පොළී, වට්ටම්, ලාභාංශ, විනිමය, සේවා ගාස්තු, කොමිස්, තැඹව ගාස්තු හෝ අස්තිත්වයක් විසින් එහි ව්‍යාපාරික ක්‍රියාමාර්ගවලදී ලැබෙන වෙනත් යම් ආදායමක් එහි පිරිවැටුමේ කොටසක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතුය. කෙසේ නමුත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගාස්තු හා කොමිස් ලෙස උපයන ලද රු. 3,261,068 ක වටිනාකමක් ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගණනය කිරීමේදී යටත් පිරිවැටුමක් ලෙස සලකා නොතිබුණි.

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 116 (1) වගන්තිය.

බැංකුවේ පොළී ආදායම ඇතුළත් කිරීම සඳහා නිසි ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

2014 ජූනි 23 දිනැති අංක 1868/10 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය

එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද වෙනුවෙන් මුළු එකතු කළ අගයේ වටිනාකම ගණනයේදී පාරිශ්‍රමික ලෙස එකතුව රු. 55,005,674 ක් වූ වැටුප් හා දීමනා පමණක් සැලකිල්ලට ගෙන තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දරන ලද රු.43,042,135 ක වෙනත් පුද්ගල වියදම් සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි. එබැවින්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය සේවා මත එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද ආසන්න වශයෙන් රු.5,595,478 කින් ගිණුම්වල අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා බැංකුවේ මෙහෙයුම් වලින් වූ ප්‍රතිඵලය රු. 432,282,566 ක බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය රු. 234,854,912 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. 199,427,654 ක හෙවත් සියයට 85 ක වර්ධනයක් දැක්වුණි. ණය මත හානිකරණ වියදම් හා වෙනත් අලාභ පෙර වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී රු. 242,753,222 කින් අඩු වීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ මෙම වැඩිවීම සඳහා බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව විය.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.2.1 වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

- (අ) බැංකුවේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය (පෙළ 01) 2014 වර්ෂයේ පැවති සියයට 94 සිට සියයට 65 දක්වා 2015 වර්ෂයේදී අඩු වී තිබුණි. කෙසේ වුවද, එය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සියයට 10 අවශ්‍යතාවයට වඩා වැඩි වී තිබුණි.
- (ආ) බැංකුවේ සාමාන්‍ය වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය 2014 වර්ෂයේ පැවති සියයට 3.32 සිට සියයට 5.29 දක්වා 2015 වර්ෂයේදී වැඩි වී තිබුණි.

3.3 බැංකුව විසින් හා බැංකුවට එරෙහිව ආරම්භ කළ නෛතික ක්‍රියාමාර්ග

ලබා ගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නිරවුල් නොවූ නඩු 49 ක් පැවති බව අනාවරණය විය. එයින් නඩු 06 ක් බාහිර පාර්ශවයන් විසින් රු. 172,182,000 ක් ඉල්ලා බැංකුවට එරෙහිව පවරා තිබූ අතර බැංකුව විසින් බාහිර පාර්ශවයන්ට එරෙහිව රු. 869,103,253 ක් ඉල්ලා නඩු 43 ක් පවරා තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 බැංකුවේ කාර්යසාධනය

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

(අ) බැංකුවේ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය අනුව, බැංකුවේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සංවර්ධනය, ප්‍රවර්ධනය වේගවත් කිරීම, තිරසාර ආදායම් උත්පාදක අවස්ථාවන් හඳුනා ගැනීම සහ සහයෝගය දීමත්, මූල්‍ය සහාය හා සේවා සැපයීමෙන් ග්‍රාමීය වැඩ සහ ඵලදායී ස්වයං රැකියා සුක්ෂ්ම ව්‍යාපාර ඇතුළත් විවිධ ක්‍රියාකාරකම් තුළින් දුප්පතුන් සඳහා ඉහළ ජීවන තත්ත්වයක් ඇතිකිරීමත්ය. ඒ අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත පදනම්ව එක් එක් අංශය සඳහා මූල්‍ය සහායන් සැපයීමේ විස්තර පහත දැක්වේ.

අංශය	සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය
-----	-----
	රු.
කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර	962,241,694
නිෂ්පාදන	467,236,843
සංචාරක	20,935,707
ප්‍රවාහන	88,603,000
ඉදිකිරීම්	586,952,449
වෙළඳ	516,752,420
නව ආර්ථික	4,709,352
වෙනත්	<u>1,522,643,776</u>
එකතුව	<u>4,170,075,241</u>

බැංකුව එහි මුළු ණය කළඹෙන් රු. 1,062,287,025 ක් හෙවත් සියයට 25 ක ප්‍රතිශතයක් පමණක් ස්ථාපිත අරමුණට අනුගත වීම සඳහා කුඩා ව්‍යාපාරයන්ට සපයා තිබුණි. කෙසේ වුවද, එය පිළිගත හැකි මට්ටමක නොපැවති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ප්‍රමුඛ ඉතිරිකිරීමේ හා සංවර්ධන බැංකුවේ වගකීම් පියවීම

2009 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රසිද්ධ කරන ලද ප්‍රමුඛ ඉතිරිකිරීමේ හා සංවර්ධන බැංකුවේ තැන්පත්කරුවන්ගේ හා ණය හිමියන්ගේ ඉල්ලීම් පියවීම සඳහා වන පටිපාටියට අනුව, එම බැංකුව විසින් ගෙවීම් පැහැර හරින ලද තැන්පත්කරුවන්ගේ හා ණය හිමියන්ගේ පවතින සියලු වගකීම් බැංකුව විසින් ගෙවිය යුතුය. ඒ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී බැංකුව රු.66,268,341 ක් එවැනි තැන්පත්කරුවන් හා ණය හිමියන් වෙනුවෙන් ගෙවූ අතර 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.2,131,001,482 ක ශේෂයක් 2017 දෙසැම්බර් වලට පෙර පියවීමට පැවතුණි.

4.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ රු. 676,168,543 ක වටිනාකමැති මුළු පොළී ආදායමෙන් එකතුව රු. 449,667,164 ක් හෙවත් සියයට 67 කටත් වැඩියෙන් ආයෝජන ආදායම නියෝජනය කළ අතර, බැංකුවේ ප්‍රධාන මෙහෙයුම් කාර්යය වන මූල්‍ය සහාය හා සේවාවන් සැපයීමෙන් සියයට 33 ටත් වඩා අඩු ප්‍රමාණයක් උපයා තිබුණි.

4.3 කළමනාකරණ දුර්වලතා

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2015 දෙසැම්බර් 04 දින පැවති අතිවිශේෂ මහසභා රැස්වීමේදී සම්මත කරගන්නා ලද යෝජනාව අනුව, බැංකුවේ කොටස් හිමියන් සතු සියළු කොටස් අතිවිශේෂ මහසභා රැස්වීමෙන් මසක් ඇතුළත මහා භාණ්ඩාගාරයට මාරු කිරීමේ යෝජනාව 2017 ජූනි 30 වන විටත් ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි.
- (ආ) බැංකුවේ රැස්වීම්වලදී ගන්නා ලද පහත තීරණ වගකිවයුතු නිලධාරීන් විසින් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

සටහනේ දිනය	තීරණ පිළිබඳ විස්තර	වගකිවයුතු නිලධාරියා	2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට තත්ත්වය
2015.02.07 2015.06.26 2015.08.28	මාතර හා අනුරාධපුර ශාඛා හැර සියළු ශාඛා වලට යෝග්‍ය අයකරගැනීමේ සැලසුම් පිළියෙල කිරීම හා යැවීම.	සියළු කළමනාකරුවන්	පිළියෙල කර නොතිබුණි.
2015.08.28	කල්බදු ව්‍යාපාරය සඳහා ikman.lk තුළින් ඊලඟ මාස 2 හෝ 3 ඇතුළත අලුත් ව්‍යාපාරික සැලැස්මක් හඳුන්වා දීම.	සාමාන්‍යාධිකාරී/සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී	හඳුන්වාදී නොතිබුණි.
2015.08.28	රක්ෂණ ආවරණය සහිතව ළමයින් සඳහා නව ගිණුමක් හඳුන්වා දීම (මාස 2 හෝ 3 ඇතුළත ගිණුම් 5,000 ක් ඉලක්ක කිරීම)	සාමාන්‍යාධිකාරී/සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී	ආරම්භ කර නොතිබුණි.
2015.08.28	බැංකුවේ තැන්පතු ඉහළ දැමීමට ව්‍යාපාර සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම	ඉපැයුම් අංශය	ආරම්භ කර නැත

4.4 අවදානම් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) අවදානම් කළමනාකරණ ව්‍යුහය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර නොතිබුණි. නමකිරීම් කමිටුව විසින් අවදානම් කළමනාකරණ ඒකකය සඳහා 07 දෙනෙකුගෙන් යුත් කාර්ය මණ්ඩලයක් අනුමත කර තිබුණද, එම ඒකකයේ කාර්යමණ්ඩලය නිදෙනෙකුගෙන් ක්‍රියාත්මක වූ අතර ණය අවදානම්, මෙහෙයුම් අවදානම් හා වෙළඳපල අවදානම් වැනි ප්‍රධාන තනතුරුවල නිලධාරීන් ඒකකය ස්ථාපිත කළ දින සිට පුරප්පාඩුව පැවතුණි.
- (ආ) බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ 4.13.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව, ණය කළමනාකරණ ගුණත්වය පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ස්වාධීනව වාර්තා කරන ණය සමාලෝචන නිලධාරියකු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පත් කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, 2015 වර්ෂයේ සිට එම තනතුර පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

- (ඇ) බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ 2.4.4 වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ පළමු කාර්තුවේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සංකලිත අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව රැස් වී නොතිබුණි.
- (ඈ) බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ 2.3 වගන්තිය ප්‍රකාරව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල උප කමිටු සහ කළමනාකරණ කමිටු අවදානම් කළමනාකරණයේ එක් එක් අංශ වෙනුවෙන් අවදානම් සාධක සම්බන්ධීකරණය සඳහා වගකිව යුතු සහ සහාය දැක්විය යුතුය. කෙසේ වුවද, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අවදානම් කළමනාකරණ කමිටු වාර්තා අනුව, විගණන කමිටුව, වත්කම් හා වගකීම් කමිටුව (ALCO), ආයෝජන කමිටුව, කළමනාකරණ කමිටුව, තොරතුරු තාක්ෂණ මෙහෙයුම් කමිටුව සහ නීති හා අයකිරීම් යන කමිටු වල අවදානම් සාධක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව විසින් සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි.

4.5 අක්‍රීය ණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) පුද්ගලයින්, දේපල හා කර්මාන්ත පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ අධිකාරිය (RAPPIA) යටතේ ලබා දී ඇති ණය වල 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ශේෂය රු. 59,952,654 ක් වූ අතර ඉන් රු. 59,447,928 ක් හෙවත් සියයට 99 ක් එදිනට අක්‍රීය ණය ලෙස වර්ගකර තිබුණි.
- (ආ) මන්නාරම ශාඛාවේ නිලධාරීන් විසින් REPPIA ණය 149 ක් සම්බන්ධයෙන් කරන ලද ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණවල නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල ණය කමිටුව 2014 දෙසැම්බර් 11 දින පැවති එහි රැස්වීමේදී REPPIA ණය නැවත ලේඛනගත කිරීමට අනුමත කළ අතර, 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට හෝ එදිනට පෙර එම ලේඛනගත කළ තොරතුරු බැංකුවේ මෙහෙයුම් පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමට උපදෙස් දෙන ලදී. කෙසේ වුවද, බැංකුවේ මෙහෙයුම් පද්ධතිය තුළ නැවත ලේඛනගත කිරීමේ පහසුකම නොතිබූ නිසා, එවැනි ණය නැවත ලේඛනගත කිරීමට බැංකුව කිසිදු හිතකර ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) හෝප් මයික්‍රෝ (Micro) මූල්‍ය සේවා (ඇපයෙන් සීමිත) සමාගම

කුඩා මූල්‍ය ණය ක්‍රමය යටතේ ඇපයෙන් සීමිත හෝප් මයික්‍රෝ මූල්‍ය සේවා සමාගමට ණය පහසුකම් 03 ක් (ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් ක්‍රමය, NECDEP ක්‍රමය හා ධාරිතා වර්ධන ක්‍රමය) අනුමත කර තිබුණි. 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟ ණය ශේෂය රු.39,373,610 ක් වූ අතර පසුව එය අක්‍රීය ණය ලෙස වර්ග කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් ද කරනු ලැබේ.

- (i) 2012 මාර්තු සිට ණය ගෙවීම පැහැර හැරීම හේතුවෙන් 2012 සැප්තැම්බර් 24 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ණය නැවත ලේඛනගත කිරීම අනුමත කරන ලද අතර ඊළඟ ණය නිකුත් කිරීමට පෙර ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවකින් තහවුරු කිරීමට යටත්ව බැංකුවේ ක්‍රියාකාරී අධ්‍යක්ෂ විසින් 2012 ඔක්තෝබර් 03 දින ණය නිකුත් කිරීම අනුමත කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, රු. 2,675,000 ක සහ රු. 1,950,000 ක ණය නිකුත් කිරීම් 02 ක් එවැනි තහවුරු කිරීමකින් තොරව පිළිවෙලින් 2012 ඔක්තෝබර් 22 හා 2012 නොවැම්බර් 02 යන දිනවල නිදහස් කර තිබුණි.
- (ii) 2012 නොවැම්බර් 24 දින සිදුකළ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවේදී හෝප් සමාගමට ලබාදුන් අරමුදලින් කොටසක් අවසාන ණයකරුවන් වෙත බෙදාහැර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. තවද, ණයකරුවන්ගෙන් එකතු කළ මුදල් බැංකුවට ප්‍රේෂණය නොකර හෝප් සමාගම රඳවා ගෙන තිබුණි. කෙසේ වුවද, එම මුදල් අයකර ගැනීමට

බැංකුව විසින් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබූ බව විගණනයට තහවුරු කරගැනීමට සාක්ෂි නොතිබුණි. එසේම, ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවේ නිරීක්ෂණ නොසලකා රු.2,000,000 ක තවත් ණය 2012 දෙසැම්බර් 04 දින නිදහස් කිරීම විගණනයට ප්‍රශ්නකාරී විය.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 අධ්‍යක්ෂකවරු පත් කිරීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකුවල සාංගමික යහපාලනය සඳහා වූ බැංකු පනත් නියෝගයේ 3(2) වගන්තිය පරිදි, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය අවම සාමාජිකයන් 07 ට වැඩි හා 13 ට නොවැඩි ලෙස සකස් විය යුතුය. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බැංකු අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2015 නොවැම්බර් 13 දිනැති අංක 02/19/0319/0001/002 දරන ලිපිය ප්‍රකාරව පුද්ගලයන් 07 දෙනෙකු බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂවරු වශයෙන් පත් කිරීමට අනුමැතිය ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි.
- (ආ) තවද, බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට නව අධ්‍යක්ෂවරු පත් කිරීම සඳහා වහාම භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගෙන් ඉල්ලා සිටින ලෙස කළමනාකරණයට දැඩිව උපදෙස් දෙන ලදී. කෙසේ වුවද, 2015 දෙසැම්බර් 31 දක්වාත් එම කාරණය සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණය විසින් ප්‍රති ක්‍රියාමාර්ග ගත් බව සාධාරණීකරණය කිරීමට කිසිදු තොරතුරක් නොවීය.
- (ඇ) ඉහත ලිපිය අනුව, බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂවරු ලෙස පත්කරන ලද පුද්ගලයින් දෙදෙනෙකුගේ යෝග්‍යතාවය හා උචිත බව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ දිවුරුම් ප්‍රකාශ හා ප්‍රකාශ කිරීම් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ඉල්ලා තිබුණි. කෙසේ වුවද, බැංකුව මෙයට අනුකූල වී නොතිබුණි.
- (ඈ) බැංකු පනතේ නියෝගවල නියෝග අංක 3(1) (iii) ප්‍රකාරව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම්වලට සහභාගිවීම සඳහා හිමිකම් ඇති අධ්‍යක්ෂවරුන් බහුතරයක ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වයකින් පැවැත්විය යුතුය. කෙසේ වුවද, බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂවරුන් 11 දෙනෙකුගෙන් 07 දෙනෙකු නුසුදුසු වූ අතර තවත් දෙදෙනෙකු අධ්‍යක්ෂවරුන් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අනුමත කර නොතිබුණි. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සඳහා වන සාංගමික යහපාලනයට අදාල වන බැංකු පනත් නියෝග 3(2) හා 3(3) ප්‍රකාරව, අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ යෝග්‍යතාවය හා උචිත බව තහවුරු වූ බව හා අවම ගණ පුරණයට අනුකූල වූ බව පැහැදිලි නොවුණි.

5.2 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීර්ඩ් /12 දරන චක්‍රලේඛයේ 5.1.2 වගන්තිය අනුව, 2015 වර්ෂය වෙනුවෙන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද, 2015 අප්‍රේල් 28 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 71/2015 මගින් ලබාගත නොහැකි ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

5.3 අයවැය පාලනය

2013 ජූනි 02 දිනැති අංක පීර්ඩ් /12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයේ 5.2.3 වගන්තිය ප්‍රකාරව, අයවැය අදාල වන වසර ආරම්භයට ආසන්න වශයෙන් මාස 06 කට පෙර අයවැය සැකසීම ආරම්භ කළ යුතු අතර ආයතනය අඛණ්ඩතාවයේ අවශ්‍යතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා එක් එක් කාර්යයන් දැඩිව ඇගයීමට ලක්කර ඒ අනුව සීමා හා අරමුණු තීරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, 2015

වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික අයවැය පිළියෙල කිරීමට අදාළ පෙර වැඩ සහ සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරිණි. තවද, අයවැයගත මුදල් ප්‍රවාහ සහ අයවැයගත ප්‍රාග්ධන වියදම 2015 වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු බැංකුවේ සභාපතිවරයා වෙත වරින් වර දන්වා යවන ලදී. පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතු වේ.

පාලන ක්ෂේත්‍රය -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) ගිණුම්කරණය	<p>(i) බැංකුව විසින් ජර්නල් වවුචර් සඳහා නිසි අනුමත කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කර නොතිබුණි. සියලු ජර්නල් සටහන් අනුමත කිරීම ජ්‍යෙෂ්ඨ මූල්‍ය කළමනාකරු විසින් කිසිදු සීමාවකින් තොරව කර තිබූ අතර එය බැංකුවේ අභ්‍යන්තර පාලන අඩුපාඩුවක් ලෙස නිරූපණය විය.</p> <p>(ii) වැරදියට පිටපත් කිරීම් කාලානුරූපීව නිවැරදි කර නොතිබුණු අතර, ලෙජරය තුළ දිගුකලක් තිස්සේ නිවැරදි නොවූ වැරදි පිටපත් කිරීම් නිරීක්ෂණය විය. තවද, පෙර පද්ධතියේ දත්ත නව පද්ධතියට මාරුකිරීමේ දී නිරීක්ෂණය වූ වැරදි 2015 වර්ෂය අවසන් වන තුරුත් නිවැරදි කර නොතිබුණි.</p>
(ආ) අත්පොත් නඩත්තු කිරීම	<p>බැංකුවේ මෙහෙයුම් අත්පොත 2013 වර්ෂයේ සිට වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබිඹු වන පරිදි යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි.</p>
(ඇ) සාංගමික යහපාලනය	<p>අනුකූල නොවූ අංශ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දෙන ලද උපදෙස් හා සාංගමික යහපාලන නියෝගයන්ට බැංකුව අවනත වීම අවශ්‍යය වේ.</p>
(ඈ) ණය පරිපාලනය	<p>කාර්යක්ෂම අයකරගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාවේ යෙදවීම මඟින් අක්‍රිය ණය මගින් ඇතිවන අවදානම් අවම කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>